

ΔΙΔΑΓΜΕΝΟ ΚΕΙΜΕΝΟ Ἀριστοτέλης, *Μετὰ τὰ φυσικά*, A2, 982b12-28

A1.

α.

1-Σ: *ἐξ ἀρχῆς μὲν τὰ πρόχειρα τῶν ἀτόπων θαυμάσαντες*

2-Σ: *Ὁ δ' ἀπορῶν καὶ θαυμάζων οἶεται ἀγνοεῖν*

3-Σ: *οὕτω καὶ αὐτὴν ὡς μόνην οὔσαν ἐλευθέραν τῶν ἐπιστημῶν·*

β. ἢ τοιαύτη φρόνησις

B1. Ο Αριστοτέλης στο έργο του *Μετὰ τὰ φυσικά* παρουσιάζει πράγματι την πρώτη ιστορία της φιλοσοφίας, προβαίνοντας σε μία ανάλυση της συνεισφοράς όλων των Ελλήνων φιλοσόφων και δεν περιορίζεται σε μία μελέτη αποκλειστικά λογική. Άλλωστε για να καταλάβουμε για ποιον λόγο φιλοσοφούμε, πρέπει όχι μόνο να ορίσουμε τι είναι φιλοσοφία, αλλά και να εξετάσουμε με ιστορική ματιά το πώς άρχισαν οι άνθρωποι να φιλοσοφούν. Για τον σκοπό αυτό, καθώς αρθρώνει το συγκεκριμένο κεφάλαιο (A2), κάνει τις παρακάτω γλωσσικές επιλογές:

α) χρήση χρονικών προσδιορισμών (*καὶ νῦν καὶ τὸ πρῶτον, ἐξ ἀρχῆς, εἶτα*),

β) διπλή χρήση του ρήματος *ἄρχομαι* (*ἤρξαντο, ἤρξατο*).

γ) μία ρητή αναφορά στο *συμβεβηκός*, δηλαδή στο ιστορικό συμβάν,

δ) ευρεία χρήση ιστορικών χρόνων.

Η ιστορικότητα, λοιπόν, της φιλοσοφίας, στη διαχρονία και τη συγχρονία της, διαπερνά τη σκέψη του Αριστοτέλη. Επιπλέον, παρατηρούμε ότι απουσιάζουν οι αυστηρές χρονολογικές αναφορές. Έτσι, ο Αριστοτέλης, ως φιλόσοφος, και όχι ως ιστορικός, θα καταφέρει να αρθρώσει οργανωμένα τον δικό του, προσωπικό φιλοσοφικό λόγο, υποτάσσοντας κάθε επιμέρους ιστορική περίπτωση.

[162 λέξεις]

B2. ΠΑΡΑΛΛΗΛΟ ΚΕΙΜΕΝΟ Ρενέ Ντεκάρτ, *Αρχές Φιλοσοφίας*

Ο Ντεκάρτ ορίζει τη φιλοσοφία ως «μελέτη της σοφίας» και παραπέμπει στην αναζήτηση των πρώτων αιτίων για τη σε βάθος μελέτη της. Επίσης, προσθέτει ως κύρια διάσταση της έννοιας «φιλοσοφία» την τέλεια γνώση και θέλει να θεμελιώσει τη φιλοσοφία πάνω σε κάποιες αρχές, ώστε να λειτουργήσει αυτή αιτιοκρατικά. Γι' αυτό δεν δίνει έμφαση στη ηθική-πρακτική διάσταση της ανθρώπινης σοφίας. Αυτό, οπωσδήποτε, τον φέρνει κοντά στη σκέψη του Αριστοτέλη. Άλλωστε, ο κομβικός ρόλος της φιλοσοφίας ως δρόμου για την υπέρβαση της άγνοιας και προσέγγισης της γνώσης διατυπώνονται με σαφήνεια και στο κείμενο του

Αριστοτέλη. Ο Σταγειρίτης αναφέρεται στη σε βάθος προσέγγιση της γνώσης (τὸ εἰδέναι, τὸ ἐπίστασθαι), και ειδικότερα στην ολοκληρωμένη γνώση. Στις λέξεις ἀγνοεῖν και ἄγνοιαν επιβεβαιώνεται, επίσης, η διανοητική, εκτός των άλλων, διάσταση της φιλοσοφίας κατά τον Αριστοτέλη. Ωστόσο, ο Ντεκάρτ δίνει και μία πιο χρηστική προοπτική στη φιλοσοφία (τόσο για την καθοδήγηση της ζωής του όσο και για τη διατήρηση της υγείας του και για την επινόηση όλων των τεχνών), αλλά σε κάθε περίπτωση είναι εμφανής η επιστημονική στόχευση, η συγκρότηση στέρεης γνώσης, δηλαδή ἐπιστήμης, στο οποίο θα συμφωνούσε ο Αριστοτέλης. [183 λέξεις]

B3. 1-γ, 2-δ, 3-β, 4-ε, 5-α.

B4.

1. Στην εκδήλωση παρευρέθηκαν οι τοπικές Αρχές.
2. Ο/Η μαθητής/τρια κρατούσε πρόχειρες σημειώσεις στο τετράδιό του/της.
3. Το πάθημα του/της έγινε μάθημα.
4. Θαυμάσια τα νέα που μου μεταφέρεις!
5. Θα σου πω ένα μυστικό, αλλά δεν θέλω να το μαρτυρήσεις.